Lietas Nr. C31302211
Lietas arhīva Nr. C-0661-13/9

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

2013.gada 23.oktobrī

Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesa,

tiesnese S.Sondare

ar tiesas sēžu sekretāri A.Puriņu,

piedaloties prasītāja pilnvarotajam pārstāvim /pers. A/ un atbildētājai /pers. B/,

atklātā tiesas sēdē Rīgā, Baložu ielā 14, izskatīja civillietu SIA „EURO 24" prasībā pret /pers. B/ par parāda piedziņu un

konstatēja:

2011.gada 3.janvārī SIA „EURO 24", pamatojoties uz Civillikuma 1425., 1587., 1716., 1717., 1719., 1720.panta otro daļu, 1721., 1763., 1770., 1775., 1943. un 1946.pantu, cēla Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesā ar prasību pret /pers. B/ par parāda piedziņu, lūdzot piedzīt no atbildētājas neatmaksātā aizdevuma summu Ls 811,61, procentus par aizdevuma lietošanu Ls 747,36, līgumsodu Ls 811,61 un tiesas izdevumus.

Prasības pieteikumā norādīts, ka starp SIA „EURO 24", kā aizdevēju un /pers. B/, kā aizņēmēju 24.09.2008. noslēgts Aizdevuma līgums Nr.AL700632655, saskaņā ar kuru SIA „EURO 24" aizdeva atbildētājai Ls 750 uz 12 mēnešiem, nosakot, ka maksājumi veicami saskaņā ar maksājumu grafiku.

Sakarā ar to, ka atbildētāja savas saistības nepildīja, puses noslēdza refinansēšanas līgumu Nr.AL700704716 par kopējo summu Ls 811,61 apmērā uz 48 mēnešiem, nosakot, ka aizdevums atmaksājams saskaņā ar grafiku.

2009.gada 29.jūnijā prasītāja pilnvarotais pārstāvis nosūtīja atbildētājam pretenziju ar piedāvājumu labprātīgi izpildīt savas parādsaistības līdz 06.07.2009. Atbildētāja pretenzijā noteiktajā termiņā parādsaistības nenokārtoja, kā arī neveica nekādas darbības, lai dzēstu parādu.

Saskaņā ar līguma 5.punktu, puses vienojās, ka par aizdevuma lietošanu aizņēmēja maksā 70 % gadā no neatmaksātās aizdevuma summas, saskaņā ar grafiku, kas uz 15.12.2010. sastāda Ls 747,36.

Saskaņā ar Līguma 7.punktu, līgumsods noteikts 1% apmērā par katru maksājuma kavējuma dienu no neatmaksātās aizdevuma summas. Līgumsods aprēķināts par laika periodu no 20.02.2009. līdz 15.12.2010. un sastāda Ls 5380,97. Prasītājs samazinājis līgumsodu līdz parāda pamatsummas apmēram, t.i., Ls 811,61.

2011.gada 31.janvārī tiesā saņemti atbildētājas paskaidrojumi par prasību, saskaņā ar kuriem atbildētāja neatzīst prasību, jo nav saņēmusi prasības pieteikumā minēto SIA „Julianus Inkasso Latvija" pretenziju par parādsaistībam.

Tiesas sēdē prasītāja pilnvarotais pārstāvis uzturēja prasību pilnā apmērā un paskaidroja, ka atbildētāja nepildīja ar aizdevuma līgumu uzņemtās saistības, tādējādi starp pusēm noslēgts refinansēšanas līgums, taču arī šīs saistības atbildētāja nepildīja. Ņemot vērā minēto, prasītājs vienpusēji atkāpās no līguma, saskaņā ar līguma 9.punktu, par to iepriekš nebrīdinot aizņēmēju. Prasītāja pārstāvis norādīja, ka brīdinājuma nesaņemšana, nemaina lietas būtību.

Prasītāja pārstāvis papildus paskaidroja, ka aizdevuma lietošanas procenti un līgumsods aprēķināti no 20.02.2009. līdz prasības pieteikuma sastādīšanas dienai.

Atbildētāja tiesas sēdē atzina prasību Ls 750 apmērā, saskaņā ar 24.09.2008.noslēgto Aizdevuma līgumu. Abildētāja norādīja, ka neatzīst prasību daļā par procentu un līgumsoda piedziņu, jo viņa nevarēja izpildīt saistības prasītāja vainas dēļ, proti, prasītājs nebija sasniedzams. Papildus /pers. B/ paskaidroja, ka parādu maksāja personīgi, satiekoties ar prasītāja pārstāvi uz ielas.

Noklausījusies pušu paskaidrojumus, pārbaudījusi lietā esošos rakstveida pierādījumus un novērtējusi tos kopsakarā, tiesa atzīst, ka prasība ir pamatota un daļēji apmierināma.

Lietā noskaidrots, ka starp SIA „EURO 24", kā aizdevēju un /pers. B/, kā aizņēmēju 24.09.2008. noslēgts Aizdevuma līgums Nr.AL700632655, saskaņā ar kuru SIA „EURO 24" aizdeva atbildētājai Ls 750.

Savukārt 15.12.2008. puses noslēdza Aizdevuma līgumu Nr.AL700704716 (turpmāk - Līgums), 24.09.2008. Aizdevuma līguma parāda saistību refinansēšanai, par kopējo summu Ls 811,61 apmērā, nosakot, ka aizdevums izsniegts uz 48 mēnešiem un atmaksājams saskaņā ar grafiku.

Atbilstoši Civillikuma 1934.pantam, ar aizdevuma līgumu jāsaprot zināma daudzuma atvietojumu lietu nodošana īpašumā, ar pienākumu atdot saņemto tādā pašā daudzumā un tādas pašas šķiras un labuma lietās. Aizņēmējam jāatdod tāda pati summa vai tāds pats daudzums, kādu viņš saņēmis (Civillikuma 1943.pants).

No lietas materiāliem izriet, ka atbildētāja savas Līgumā pielīgtās maksājuma saistības līgumā noteiktajā termiņā nav izpildījusi, lai gan Civillikuma 1587.pants nosaka, ka tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējam pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumus.

Civillikuma 1589.pants nosaka, ka vienpusēja atkāpšanās no līguma ir pielaižama tikai tad, kad tā pamatota ar paša līguma raksturu, vai kad to zināmos apstākļos atļauj likums, vai arī kad tāda tiesība bijusi noteikti pielīgta.

Saskaņā ar Līguma 9.punktu, ja aizņēmējs neizdara kādu no maksājumiem atbilstoši maksājumu grafikam, tajā minētajos termiņos un apjomos, tad aizdevējs ir tiesīgs prasīt visu izsniegtā aizdevuma summu pirms atmaksas termiņa, iepriekš par to nebrīdinot aizņēmēju, kā arī prasīt visus blakus prasījumus un nodot piedziņai SIA „Julianus Inkasso Latvija" [..].

Ievērojot minēto un faktu, ka atbildētāja nepildīja ar Līgumu uzņemtās saistības, tiesa atzīst, ka prasītājs tiesīgi atkāpās no līguma, nododot prasījumu piedziņai SIA „Julianus Inkasso Latvija", kas 2009.gada 29.septembrī nosūtīja atbildētājai pretenziju par visu parādsaistību Ls 1332,74 apmērā samaksu līdz 06.07.2009.

Civillikuma 1838.panta pirmā daļa nosaka, ka samaksa izdarīta jāpierāda tam, kas to apgalvo. Atbildētāja pierādījumus tam, ka savas saistības ar prasītāju būtu nokārtojusi un parādu pēc Aizdevuma līguma būtu samaksājusi, nav iesniegusi un aizdevuma saņemšanas faktu nav apstrīdējusi.

Līdz ar to tiesai nav pamata apšaubīt prasības pieteikumā norādītos apstākļus - faktu, ka atbildētāja ar Aizdevuma līgumu pielīgtās saistības nav pilnībā izpildījusi, jo, saskaņā ar Civilprocesa likuma 96.panta piekto daļu, pusei nav jāpierāda fakti, kurus šajā likumā noteiktajā kārtībā nav apstrīdējusi otra puse.

Ievērojot minēto, tiesa atzīst, ka prasījums par neatmaksātās aizdevuma pamatsummas Ls 811,61 apmērā piedziņu ir pamatots un apmierināms.

Vienlaicīgi, tiesa atzīst, ka daļēji apmierināms prasītāja prasījums daļā par aizdevuma lietošanas procentu un līgumsoda piedziņu.

Saskaņā ar Civillikuma 1716.pantu līgumsods ir pametums, ko kāda persona uzņemas ciest sakarā ar savu saistību tajā gadījumā, ja viņa šo saistību neizpilda vai neizpildītu pienācīgi.

No prasības pieteikumam pievienotā līgumsoda aprēķina (lietas 17.lapa), izriet, ka prasītājs, pamatojoties uz Līguma 7.punktu, par laika periodu no 20.02.2009. līdz 15.12.2010. aprēķinājis līgumsodu Ls 5380,97 apmērā, ko samazinājis līdz parāda pamatsummai jeb Ls 811,61.

Tiesa konstatē, ka konkrētajā gadījumā starp pusēm pastāv tiesiskās attiecības, kuras regulē Patērētāju tiesību aizsardzības likums, kas ir speciālais likums attiecībā pret Civillikuma normām.

Tiesa uzskata, ka šādi līguma noteikumi, kas paredz neierobežotu līgumsoda maksimālo apmēru, kas kopsummā var vairākkārtīgi pārsniegt aizdevuma pamatsummu, saskaņā ar Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta trešās daļas 4.punktu, uzskatāmi par netaisnīgiem līguma noteikumiem, jo uzliek patērētājam, kurš neizpilda līgumsaistības, neproporcionāli lielu līgumsodu. Arī pats prasītājs Līgumā ietvertos nosacījumus par līgumsodu atzīst par neatbilstošiem labas ticības principam, aprobežojot līgumsodu līdz pamatparāda apmēram.

Kā redzams, līgumsods par saistību izpildes termiņa kavējumu aprēķināts līdz pat prasības pieteikuma sastādīšanai. Neraugoties uz faktu, ka atbildētāja pēc pretenzijas nosūtīšanas saistības nepildīja, prasītājs vērsās ar prasību tiesā vairāk kā pēc gada, tādējādi vilcinoties un uzkrājot nesamērīgu līgumsoda apmēru, kas liecina par vēlmi netaisnīgi iedzīvoties uz atbildētājas rēķina. Tiesa atzīst, ka šāda vilcināšanās nav atzīstama par godprātīgu rīcību Latvijas Civillikuma 1.panta izpratnē un ir pretrunā ar Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 5. un 6.pantu.

Turklāt Augstākās tiesas Senāts 2013.gada 30.janvārī lietā Nr.SKC-644/2013 ir atzinis, ka [..] izbeidzot līgumu vairs nepastāv līgumisks (juridisks) pamats piemērot bijušā līguma noteikumus par līgumiskajiem procentiem un līgumsodu. Prasītājam ir tiesības saņemt kredīta nedzēsto pamatsummu, kā arī procentus un līgumsodu, kas uzkrājušies līdz līguma izbeigšanas brīdim, un tā kā tas ir kapitāls, kas atrodas pie citas personas – tad no līguma izbeigšanas brīža arī likumiskos procentus, saskaņā ar Civillikuma 1753.pantu.

No 29.06.2009. pretenzijas par parādsaistību atmaksu (19. lietas lapa) izriet, ka SIA „EURO 24" atkāpās no Līguma, pieprasot nokārtot parādsaistības un atlīdzināt zaudējumus Ls 1332,74 apmērā, ko sastāda Ls 811,61 pamatsummas maksājums, Ls 263,55 procentu maksājums un Ls 12,07 līgumsods.

Kā izriet no prasības pieteikuma, prasītājs aprēķinājis aizdevuma lietošanas procentus līdz prasības pieteikuma sastādīšanas dienai, kas uz 15.12.2010. sastāda Ls 747,36.

Ievērojot minēto, tiesa atzīst, ka prasītājs nepamatoti aprēķinājis līgumsodu un aizdevuma lietošanas procentus vēl pēc līguma izbeigšanas, t.i. no 2009.gada 29.jūnija.

Saskaņā ar Civillikuma 1946.pantu, procenti par aizdevumiem dodami tikai tad, ja tie bijuši tieši norunāti vai ja parādnieks pielaidis nokavējumu. Savukārt, saskaņā ar Civillikuma 1756.pantu, pienākums maksāt procentus pamatojas vai nu uz tiesisku darījumu, vai uz likumu.

Saskaņā ar Līguma 5.punktu, par aizdevuma lietošanu aizņēmējs maksā aizdevējam 70 % gadā no neatmaksātās aizdevuma summas.

Ņemot vērā, ka atbildētāja ir uzņēmusies saistību maksāt procentus par aizdevuma lietošanu un kavējusi ar līgumu uzņemtās saistības, kā arī balstoties uz judikatūru, tiesa atzīst, ka prasījums par nesamaksāto līgumisko procentu un līgumsoda piedziņu ir apmierināms līdz brīdim, kad SIA „EURO 24" vienpusēji atkāpās no Līguma.

Ievērojot minēto, no atbildētājas par labu prasītājam piedzenami aizdevuma lietošanas procenti Ls 263,55 apmērā un līgumsods Ls 12,07 apmērā, atbilstoši pretenzijā norādītajam (19. lietas lapa).

Vienlaicīgi, saskaņā ar Civilprocesa likuma 195.pantu, nosakāmas prasītāja tiesības par laiku no līguma izbeigšanas brīža, t.i. no 29.06.2009., līdz sprieduma izpildei saņemt likumiskos 6 procentus gadā no piespriestās, bet nepiedzītās pamatparāda summas, ievērojot Civillikuma 1763. pantu, atbilstoši kuram, procentu pieaugums apstājas, kad vēl nesamaksāto procentu daudzums sasniedzis kapitāla lielumu.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu, pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus. Ja prasība apmierināta daļēji, šajā pantā norādītās summas piespriež prasītājam proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram.

Tiesas apmierināto prasījumu apmērs šajā lietā ir Ls 1087,23 (Ls 811,61 + Ls 263,55 + Ls 12,07), līdz ar to, atbilstoši Civilprocesa likuma Pārejas noteikumu 58.punkta 2.apakšpunktam, no atbildētājas par labu prasītājam piedzenama valsts nodeva par prasību Ls 152,18 un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi Ls 3,30, kopā Ls 155,48.

Bez tam, saskaņā ar Civilprocesa likuma 39.panta pirmo daļu un 40.panta pirmo daļu un ņemot vērā to, ka kopējie izdevumi, kas saistīti ar pavēstu un prasības pieteikuma nosūtīšanu pusēm lietā sastāda Ls 6,32 un prasītāja nomaksātā šo izdevumu summa Ls 3,30 apmērā nesedz visus ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus, tiesa atzīst, ka no atbildētājas valsts labā ir piedzenami ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi no Ls 3,02 apmērā.

Ievērojot Civilprocesa likuma 204^{1}.panta pirmās daļu, spriedums atbildētājam labprātīgi izpildāms 10 dienu laikā no sprieduma likumīgā spēkā stāšanās dienas.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 1., 8., 39., 41., 96.panta 5.daļu, 97., 189. - 193., 195. un $204.^{1}$pantu, tiesa

nosprieda:

daļēji apmierināt prasību.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu SIA „EURO 24", reģistrācijas numurs 40003945424, aizdevumu pamatsummu Ls 811,61, līgumiskos procentus par aizdevuma lietošanu Ls 263,55, līgumsodu Ls 12,07 un tiesas izdevumus Ls 155,48, kopā Ls 1242,71 (Viens tūkstotis divi simti četrdesmit divi lati un 71 santīmi).

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, valsts ienākumos ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus Ls 3,02 (Trīs lati un 2 santīmi), *kas iemaksājami norādot saņēmēju: Tiesu administrācija, NMR 90001672316, saņēmēja iestāde: Valsts kase, BIC kodsTRELLV22, konta numurs LV51TREL2190458019000. Maksājuma mērķī jānorāda civillietu identificējoša informācija.* Tiesas izdevumu apmaksu apliecinoši dokumenti iesniedzami Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesas kancelejā.

Noteikt SIA „EURO 24", reģistrācijas numurs 40003945424, tiesības par laiku no līguma izbeigšanas brīža, t.i. no 29.06.2009., līdz sprieduma izpildei saņemt 6 (sešus) procentus gadā no piedzītās pamatparāda summas, nosakot, ka procentu pieaugums apstājas, kad vēl nesamaksāto procentu daudzums sasniedzis kapitāla lielumu.

Noteikt labprātīgu sprieduma izpildes termiņu - desmit dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā divdesmit dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas – 2013.gada 6.novembra, iesniedzot apelācijas sūdzību Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesā.

Tiesnese S.Sondare